

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 227/2022-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpenej advokátom JUDr. Mikulášom Buzgóom, Štúrova 20, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č. k. 2 Cb 7/2001 z 10. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 30. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho v tomto bode označených práv a napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje, aby mu boli priznané trovy konania.
2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutého uznesenia vyplýva nasledovný stav veci:
3. Okresný súd napadnutým uznesením v prvom výroku nepriznal sťažovateľovi ako žalobcovi oslobodenie od povinnosti zaplatiť súdny poplatok za dovolanie a v druhom výroku zastavil dovolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku vo výške 4 235,50 eur za podané dovolanie.
4. Uzneseniu predchádzal rozsudok tohto súdu z 27. júna 2019, ktorý rozhodol o určení výšky majetkového podielu sťažovateľa ako žalobcu v zmysle „*zákona č. 42/1992 Zb.*“.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný odvolanie, ktoré sťažovateľ spochybňoval tvrdením, že nebolo podané včas.

6. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 4 Cob 50/2020 z 11. marca 2021 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti o určenie, že suma 35 552,54 eur patrí do dedičstva po nebohom [REDAKOVANÉ], tak, že žalobu v tejto časti zamietol. Zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v časti o určenie, že majetkový podiel sťažovateľa na majetku žalovaného má hodnotu 36 950,92 eur a v tejto časti konanie zastavil. Vec vrátil súdu prvej inštancie na rozhodnutie o predmete konania.

7. Dňa 21. júla 2021 podal sťažovateľ dovolanie proti rozsudku krajského súdu. Výzvou z 25. novembra 2021 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie v lehote 10 dní od doručenia výzvy, pričom vo výzve ho riadne poučil, že ak v stanovenej lehote uvedený súdny poplatok nezaplatí, súd dovolacie konanie zastaví. Sťažovateľ výzvu prevzal prostredníctvom právneho zástupcu 9. decembra 2021.

8. Dňa 20. decembra 2021 podal sťažovateľ návrh na oslobodenie od súdneho poplatku za dovolanie, v ktorom uviedol, že žiada o oslobodenie od súdneho poplatku v rozsahu 90 % s tým, že je toho názoru, že súdne poplatky sú zo strany súdu zle vyrubené a ide o rozdielny a diskriminačný prístup k účastníkom, pretože súdne poplatky sú vyrubené rôzne (prvýkrát výzvou z 9. augusta 2021 vyzval na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 199 eur, ktorý zaplatil, druhýkrát vo výške 4 434,50 eur a tretíkrát vo výške 4 235,50 eur (ide o rozdiel medzi zaplateným súdnym poplatkom a celkovo vyrubeným súdnym poplatkom pri druhej výzve, pozn.). Dňa 22. novembra 2021 podal sťažovateľ i námietku zaujatosti zákonného sudcu JUDr. Juraja Šteffela z dôvodu podľa § 49 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

9. Sťažovateľ k návrhu na oslobodenie od súdneho poplatku nezdokladoval svoje majetkové a príjmové pomery. Okresný súd následne sťažovateľovi v napadnutom uznesení, citujúc príslušné ustanovenia uvedeného procesného kódexu a tiež zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) aj s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 138/2011 a sp. zn. 8 Sžo 391/2009, oslobodenie od povinnosti zaplatiť súdny poplatok za dovolanie nepriznal a dovolacie konanie po nezaplatení súdneho poplatku zastavil. Súdny poplatok do vydania napadnutého uznesenia sťažovateľ nezaplatil, hoci o následkoch nesplnenia tejto povinnosti bol riadne okresným súdom poučený.

II.

Argumentácia sťažovateľa

10. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej v podstatnom argumentuje, že zamietnutím oslobodenia od platenia súdneho poplatku za dovolanie a zastavením dovolacieho konania mu bolo zabránené v ďalšom procesnom postupe domáhať sa nápravy voči rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove, čím boli porušené jeho označené práva podľa ústavy a dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Sťažovateľ je v konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom v zmysle § 34 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Odôvodnenie návrhu je podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom ustanovenou podmienkou konania pred ústavným súdom a je jednou z esenciálnych obsahových náležitostí ústavnej sťažnosti, inak nekvalifikované podanie zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) citovaného zákona z formálnych dôvodov.

12. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07), a preto možno ich namietané porušenie preskúmať spoločne.

13. Ústavný súd uvádza, že v rámci svojej rozhodovacej činnosti musí mať na zreteli, že podstatou rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je posúdenie ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu, prípadne iného orgánu verejnej moci, a nie posudzovanie jeho právnej perfektnosti ani jeho prípadné „vylepšovanie“ (m. m. IV. ÚS 325/08, IV. ÚS 218/2010).

14. Ústavný súd nepredstavuje opravnú inštanciu všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto zásadne nemôže meritórne preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, pri vydaní ktorých súdy rešpektovali požiadavky vyplývajúce z obsahu základných práv ustanovených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, v zmysle už citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu svojím vlastným názorom iba v prípade, ak by tento bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný (I. ÚS 131/2018, III. ÚS 487/2021).

15. V podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta i údajný diskriminačný prístup okresného súdu pri určení výšky jeho poplatkovej povinnosti za podané dovolanie oproti ostatným účastníkom, ale konkrétne dôvody, v čom vidí túto diskrimináciu a hlavne neústavnosť napadnutého uznesenia okresného súdu, ktoré namieta v petite ústavnej sťažnosti, už bližšie neuvádza.

16. Ústavný súd napriek tomu preskúmal okolnosti danej veci a pri predbežnom prerokovaní nevyhodnotil napadnuté uznesenie okresného súdu ako ústavne neutržateľné. Naopak, je zrejmé, ako okresný súd dospel k rozdielu celkovo vyrubenej sumy na zaplatenie súdneho poplatku (pozri poznámku v bode 8) a sťažovateľovi je toto rozhodnutie tiež dobre známe. V tomto smere okresný súd tiež citoval relevantnú právnu úpravu, o ktorú oprel svoje rozhodnutie, a tak vzhľadom na prezentované fakty v bodoch 3 a 9 ústavný súd uzatvára, že nie je oprávnený vstupovať do ústavne udržateľnej interpretácie CSP a zákona o súdnych poplatkoch všeobecného súdu v situácii, keď ten zvolil ústavne korektný výklad týchto právnych noriem. Úlohou ústavného súdu

je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je aj prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („iura novit curia“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony.

17. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní odmietol čiastočne pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí (bod 11), ale i podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

18. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v jeho sťažnostnom petite (návrh na zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie a návrh na priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu